

LONDYN. — W dniu wczorajszym w czasie walk w rejonie wysp Riu-Kiu Japończycy stracili 165 samolotów. Jeden okręt wojenny japoński ciężkiego typu został poważnie uszkodzony.

wo prasa amerykańska, ironizując na temat jego oświadczenia, iż przestał już być hitlerowcem i pokreślając, że zabijał on z zimną krwią, organizował policję, która niszczyła ostatnie ślady wolności w Niemczech, wydał rozkaz bombardowania Rotterdamu, potem, gdy opór w mieście już zupełnie ustał. Goering nie może uniknąć odpowiedzialności za swe winy, on, który przygotował plan dojścia Hitlera do władzy, organizował niemieckie siły zbrojne, wojska SS i gestapo.

Dzienniki amerykańskie zgodnie zaznaczają, że świat nie zapomni nalotów niemieckiej floty powietrznej na Londyn, na Warszawę, nie zapomni potwornej rzezi żydów, terroru obozów koncentracyjnych, całej tej tyranii faszystowskiej, której sprężyna był właśnie Goering.

Droga do poszerzenia demokracji Polski

Nikt nie zdoła zaprzeczyć, że żyjemy w nadzwyczaj ciekawych czasach. Być może, że opłacało się męczyć pięć i pół roku pod okupacją, aby przeżyć dzień dzisiejszy. Z chaosu wojny witamy narodziny nowego świata. Krzyczą do nas komunikaty wojenne ze szpalet gazet wielkimi czcionkami ogłaszające zwycięstwa Armii alianckich. Powtarzają się nazwy jak zaklęcia, nieraz bardzo zdumiewające. Nie chcemy, nie możemy wprost wierzyć, co się dzieje. Wojna na terytorium Rzeszy, Wiedeń, Hannover, Brama, Hamburg i Berlin wymawiane w komunikatach są dla nas przyzwoitych tylko do nazw obcych, ale nie niemieckich wprost cudowna zagadka. Ale tak jest. Uderzenia Armii Czerwonej i wraz z nią i Armii Polskiej wyzwalały coraz nowe to tereny, a jednocześnie na Zachodzie Amerykanie, Anglicy i Francuzi biją się o mocnymi klinami pancernymi w serce odwiecznego militarysty — Niemcy. Każdy niemal dzień przynosi zmiany.

Obok tych zmian łatwo dostrzegalnych na mapach, niemal wymiernych co do swej wartości matematycznie — obserwujemy inne zmiany, równie mocne, bo przekształcające ustrój Polski. Z narodu podobnego i niewolników stajemy się całą gębą panami i całe społeczeństwo bierze udział dziś w rządach. Polska Odrodzona nie stała się folwarkiem szlacheckim, bo ster rządów mocno ujęły w dłonie klasy dawniej uciskane: chłop i robotnik. Dla pierwsze go Reformy Rolnej, wycekiwana z dawien dawna, pierwszy krok ku przemianom, dla drugiego współzawodzenie w warsztatach pracy — Rady Zakładowe.

W dniach przełomu, kiedy pod naporami Armii Czerwonej padł systemat nowoczesnego niewolnictwa, przykuwający robotnika do jego warsztatu, zrozumiał on, że teraz jest nie tylko siłą roboczą, ale i współodpowiedzialnym wobec państwa polskiego za swój zakład pracy. Spontanicznym odruchem warstwy robotniczej stworzyły własne organy bezpieczeństwa — milicje fabryczne, aby w pierwszym rzędzie zabezpieczyć zakłady pracy przed kradzieżami ze strony pospólstwa. Uświadomiony robotnik, który parę dni, parę tygodni temu pieczołowicie ochraniał maszynę, sabotował niejednokrotnie wysiłki Niemców zdążające do zdemontowania fabryki, stanął przy warsztacie pracy jako jego świadomy kierownik. Czerwone sztandary powiewające w czasie dni przełomu na wielkich fabrykach jak np. Stradom nie były wyrazem aktów tymczasowości, miały głębszy sens — wskazywały na to, że robotnik teraz będzie kierował fabryką. I legalizacja tego stanowiska ze strony Rządu znalazła wyraz w uchwaleniu dekretu o utworzeniu Rad Zakładowych.

Jakie zmiany przynosi dekret? Przede wszystkim dekret ten jest dokumentem nowych czasów, nowego głęboko demokratycznego ustroju naszego państwa i w budowaniu sprawiedliwości społecznej będzie w historii Polski miał takie same znaczenie, co akt Reformy Rolnej. Te dwa dekrety: wrześniowy lubelski dla chłopów, akt marcowy warszawski dla robotnika mają jednakże znaczenie obarczenia odpowiedzialnością społeczną klasy pracującej. Udział robotników w kierownictwie i kontroli produkcji jest wprowadzeniem do procesu gospodarczego społecznej inicjatywy kontroli.

Art. 1 postanawia: w zakładach pracy, stosujących pracę najemną, a zatrudniających powyżej 20 pracowników powołuje się przedstawicielstwa pracowników, jako nowe organy organizacji zawodowej w formie Rad Zakładowych. Wyżej przytoczone sformułowanie postanowień dekretu obrazuje nam stadium organizacji robotniczej po zakładach pracy, organizacji nota bene, już istniejących spontanicznie odruchem klasy robotniczej. Legalizuje i ustanawia pewne normy, ale nie zapomina o mniejszych zakładach, gdzie „przedstawicielem pracowników jest delegat (w zakładach pracy, zatrudniających od 5 do 20 pracowników)”. Rady Zakładowe są więc instytucją, w której robotnicy realizować będą swe nowe uprawnienia. Zadaniem Rady Zakładowej lub delegata — w myśl art. 3 — jest zastępowanie interesów zawodowych pracowników danego zakładu wobec pracodawcy oraz czuwanie nad wzmocnieniem i ulepszeniem produkcji zakładu pracy, zgodnie z ogólnymi wytycznymi polityki gospodarczej państwa. W szczególności Rada Zakładowa lub Delegat: wykonuje nadzór nad warunkami pracy w granicach przepisów prawnych, umów o pracę oraz nad urządzaniem społecznymi i kulturalnymi danego zakładu; zatwierdza projekt regulaminu pracy przed przedłożeniem go właściwemu inspektorowi pracy do ostatecznego zatwierdzenia; współdziała z pracodawcą w zakresie zaopatrywania robotników; pośredniczy w razie zatargu między pracownikami a pracodawcą; współdziała przy regulowaniu zatrudnienia pracowników, przy ich przyjmowaniu i zwalnianiu. Co więcej art. 4 i 5 rozporządza, że: Rada Zakładowa lub Delegat ma prawo sprawowania nadzoru nad urzędzeniami technicznymi zakładu i magazynami. Uchwały Rady lub wnioski Delegata, dotyczące zmia-

ny urządzeń technicznych, sposobu produkcji lub sposobu prowadzenia magazynów winny być podane do wiadomości pracodawcy po uprzednim zatwierdzeniu ich przez właściwą władzę przemysłową lub górniczą. I jeszcze jeden ważny motyw: Rada lub Delegat współdziała z organami państwowymi lub Radami Narodowymi w zakresie kontroli społecznej nad działalnością gospodarczą zakładu.

Rada ma stać się przedstawicielem ogółu pracujących w danym zakładzie, delegowanym do spełniania określonych dekretem funkcji, a związana jest opinią wyborców. Rada zobowiązana jest co najmniej raz na 3 miesiące złożyć sprawozdanie z swych czynności na ogólnym zebraniu pracowników zakładu. Ten punkt ma za zadanie niedopuszczenie do stworzenia się kasty kierowniczej w zakładzie i ma głęboki charakter społeczno-wychowawczy, gdyż Rada będzie musiała się mieć na baczności: jest odpowiedzialna wobec wszystkich pracujących i może w wypadku złego spełniania swych obowiązków zmienić swój stan personalny. Ma to głęboki aspekt demokratyzacji i nowoczesnego ujmowania pracy, nie tylko pod kątem wyzysku ze strony jednej z klas, nie tylko pod kątem zdobywania środków zarobkowych, ale przede wszystkim podnosi godność każdego robotnika, dając mu poprzez składanie przed nim sprawozdania Rady prawo do wglądu i kontroli.

Dekret ten ustala także obowiązki i powinności pracodawcy względem Rady Zakładowej. Winien on co najmniej raz na miesiąc z Radą Zakładową lub Delegatem mieć wspólne narady w sprawach dotyczących zakładu pracy, w szczególności w sprawie podniesienia wydajności i dyscypliny pracy, bezpieczeństwa i higieny nowych ulepszeń technicznych i organizacyjnych, oraz winien co kwartał składać Radzie Zakładowej sprawozdanie ze stanu działalności danego zakładu pracy.

Dekret ten obejmuje wszystkie zakłady

pracy, niezależnie od tego, czy stanowią one własność osób fizycznych czy prawnych. Tylko zakłady zmilitaryzowane nie podlegają postanowieniom tego dekretu.

Dekret o Radach Zakładowych jest pierwszym krokiem. Następnym, już także następującym będą umowy zbiorowe. Przemiany jakim podlegały zakłady pracy przez wzięcie udziału w gospodarzeniu przez szerokie masy pracownice wytworzyły nową atmosferę na hali fabrycznej, która musi znaleźć swój wyraz w umowie zbiorowej. A nie będzie to już tylko określanie tych czy innych stawek, zawiera także w sobie akcenty polityczne. Robotnik współodpowiedzialny za pracę w fabryce musi nad sobą mieć dyrekcję, która zrozumie ducha czasu, a nie będzie reakcyjnymi pociągnięciami sabotażu wysiłków mas pracujących. Umowa zbiorowa musi rozgranicyć kompetencje Rady jak i dyrekcji, bez szkody jednak dla zakładu pracy. Musi ona ugruntować obywatelskie poczucie dyscypliny i karności w zakładach fabrycznych. Nie zapominać bowiem przy tym wszystkim o jednym — że my w obecnej wojnie braliśmy udział aktywny. To wymaga wysiłku, i to w dodatku wysiłku zdwojonego. Zrozumienie przez szerokie masy pracownice tego właśnie, że drugi front narasta w ich halach fabrycznych czy też na polu chłopskim, da w konsekwencji pełne zwycięstwo Polski demokratycznej. I dlatego też stworzenie Rad Zakładowych, umowy zbiorowej obok Reformy Rolnej uważa się za jeden z fundamentów demokracji polskiej. Nowy krok ze strony Rządu zrobiony czeka tylko pełnej realizacji przez jak najszersze kadry pracownice. Bo uświadomienie sobie przemian, wywołanie ich z nadmiaru rewelacji jest rzeczą niezwykle ważną.

Tę, że Berlin lub Wiedeń pidiły dla nas w obecnej chwili już nie ważne. Wiemy że Rzesza skończyła. Ważne dla nas jest realizowanie w całej pełni postulatów demokracji polskiej.

CZĘŚCIOWA DEMOBILIZACJA W ANGLII

LONDYN. — W Anglii rozpoczęła się częściowa demobilizacja. Zdemobilizowani przekazani zostaną do przemysłu dla produkcji pokojowej, gdyż Wielka Brytania zamierza po wojnie prowadzić wielką kampanię eksportową. Całkowita demobilizacja nastąpi po klęsce Japonii.

Dzisiaj zaczęło się również przewożenie wojsk amerykańskich z Europy na teren wojny przeciw Japonii.

GEN. EISENHOWER HONOROWYM OBYW. REIMS

LONDYN. — Miasto Reims we Francji postanowiło na uroczystym posiedzeniu Rady Miejskiej nadać obywatelstwo honorowe gen. Eisenhowerowi, którego główna kwatery znajdowała się w tym mieście.

WIADOMOŚCI Z PRAGI

PRAGA. — Oddziały wojsk radzieckich prowadzą energiczną akcję likwidacyjną na terenie Czechosłowacji, ścigając formacje niemieckie, które odmówiły kapitulacji.

W rejonie na zachód od Pilzna Rosjanie połączyli się z 3-cią armią amerykańską. Na tym odcinku Armia Czerwona wzięła do niewoli 500.000 Niemców, w tej liczbie 45-ciu generałów.

Marszałek Koniew odbył konferencję z przedstawicielami władz czeskich.

Czeski Rząd Narodowy ma być zastąpiony przez Komitet Narodowy dla Czech. — Podobne komitety mają być utworzone dla Śląska i Moraw.

EWAKUACJA NIEMCÓW Z NORWEGII

LONDYN. — Do Norwegii zaczęły przybywać pierwsze oddziały wojsk angielskich, które mają nadzorować ewakuację Niemców.

Sily niemieckie w Norwegii wynoszą 400.000 ludzi. Do czasu wzmocnienia kontyngentów angielskich nadzorują Niemców oddziały patriotów norweskich. Do dnia dzisiejszego na terenie Norwegii aresztowanych zostało już 15.000 zwolenników Quislinga.

FALKENHORST W NIEWOLI

OSLO. — Były głównodowodzący sił zbrojnych niemieckich w Norwegii generał Falkenhorst został wzięty do niewoli przez 7-mą armię amerykańską.

W momencie wkroczenia aliantów norweskie oddziały patriotów liczyły 40.000 ludzi. Otrzymywały one transporty broni od Anglii. Wynikiem akcji patriotów norweskich jest oczyszczenie od Niemców 200 miejscowości.

OSLO. — Wkrótce do Oslo mają przybyć oficerowie sowieccy w celu zajęcia się sprawą ewakuacji jeńców rosyjskich.

ŚCIGACZE NIEMIECKIE W ANGLII

LONDYN. — Do jednego z portów angielskich wpłynął pierwszy z flotylli ścigaczy niemieckich, stacjonujących w Holandii. Na pokładzie ścigacza znajdował się dowódca flotylli admirał Brüning.

ZAPROSZENIE OBSERWATORA ŚWIATOWEGO KONGRESU Z. Z.

SAN FRANCISCO (Polpress). — Komisja dla badania zagadnień współpracy z dziedziny ekonomicznej i społecznej postanowiła zaprosić obserwatora Światowego Kongresu Związków Zawodowych na posiedzenia konferencji.

W STANACH ZJEDNOCZONYCH O OKUPACJI NIEMIEC

LONDYN. — Korespondenci z Waszyngtonu donoszą, że w Stanach Zjednoczonych projektuje się, aby połączyć Niemiec, które będą okupowane przez Amerykanów, przekształcić na tereny wyłącznie rolnicze.

Plan okupacji amerykańskiej przewiduje poza tym dostarczenie robotników niemieckich do odbudowy zniszczonych miast Europy.

Władze okupacyjne przejmą w swoje ręce przemysł i surowce niemieckie oraz podziela większe posiadłości rolnicze.

HAGA SIEDZIBĄ TRYBUNAŁU MIĘDZYNARODOWEGO

SAN FRANCISCO (Polpress). — Komisja prawnicza postanowiła, aby siedzibą Trybunału Międzynarodowego była w dalszym ciągu Haga.

ZGON ALEKS. SZCZERBAKOWA

MOSKWA (Polpress). — Urzędowo podano do wiadomości, że zmarł w Moskwie sekretarz Centralnego Komitetu Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (Bolszewików) i naczelnik Głównego Urzędu Politycznego Armii Czerwonej Aleksander Siergiejewicz Szczerbakow.

*

MOSKWA (Polpress). — Cała prasa radziecka w dalszym ciągu poświęca wiele miejsca zmarłemu na aneuryzm serca gen. Szczerbakowowi. Gazety przypominają, że obrona Moskwy jest związana z imieniem zmarłego, któremu powierzono polityczne wychowanie żołnierzy radzieckich.

Okupacja Niemiec

SAN FRANCISCO. — W wyniku uchwał powziętych w San Francisco, został opracowany plan okupacji i administracji Niemiec. Amerykański minister wojny Simpson ujawnia obecnie niektóre szczegóły tego planu, którego wytyczne są następujące: Niemcy będą znajdowały się pod kontrolą 4-ch państw sprzymierzonych: W. Brytanii, Rosji, Francji i Stanów Zjednoczonych. Jako przedstawiciela Ameryki w Radzie Kontroli Sprzymierzonych przewiduje się gen. Eisenhamera.

Przy Radzie Kontroli utworzonych będzie 12 działów, dotyczących okupacji Niemiec; są one odpowiednikami niemieckiego ministerstwa kontroli. 3 działy wojskowe mają zająć się demobilizacją Wehrmachtu i rozbrojeniem Niemiec. Kierownictwo spraw wewnętrznych i zewnętrznych obejmie wydział polityczny. Wydział pracy będzie miał za zadanie rozwiązanie Frontu Pracy w Niemczech i wprowadzenie zasad demokratycznych.

Będzie również przeprowadzona ścisła kontrola prasy, policji, zdrowia społecznego, telefonów, telegrafu, wychowania oraz spraw wyznaniowych.

Wszystkie organizacje narodowo-socjalistyczne mają być bezwzględnie tepione.

Plan ten będzie jednolicie obowiązujący we wszystkich 4-ch strefach okupacyjnych.

*

LONDYN. — Zarządzeniem alianckich władz okupacyjnych ludność niemiecka prowincji Lüneburg jest zobowiązana dostarczyć 100.000 kompletów odzieży dla wię-

źniów, uwolnionych z niemieckich obozów koncentracyjnych w tym rejonie.

ADMINISTRACJA AMERYKAŃSKA W NIEMCZECH

NEW YORK, (Polpress). — Departament wojenny ogłosił, że w amerykańskiej strefie okupacyjnej powstanie w najbliższym czasie zarząd wojskowy, przy którym czynna będzie specjalna komisja śledcza. Zadaniem tej komisji będzie bezwzględne tłumienie wszelkich prób działalności konspiracyjnej faszystów niemieckich.

ANGLIJA ARESZTUJĄ HITLEROWCÓW

LONDYN. (Polpress). — Agencja Reutersa donosi, że tak zwana, sekcja „prawna” przy dowództwie II armii brytyjskiej poleciła aresztować ok. 202.000 osób na terenach niemieckich, okupowanych przez te armie. Wśród aresztowanych znajdują się członkowie partii hitlerowskiej, gestapowcy, członkowie wywiadu niemieckiego i cudzoziemcy oskarżeni o współpracę z wrogiem.

LONDYN. — Schwytywany został osławiony opryszek niemiecki, sługus Hitlera i szef jego kancelarii SS-Obergruppenführer Lammers i minister poczty dr. Ohnesorge.

SCHWYTANIE DARNAUD'A I MINISTRA DE BRINON'A

LONDYN. — W północnych Włoszech ujęty został zdrajca narodu francuskiego Joseph Darnaud wraz z 200 swoimi milicjantami.

Przez wojska alianckie wzięty został do niewoli minister rządu w Vichy de Brinon.

Z prasy radzieckiej

Compiègne a Berlin

MOSKWA, (Polpress). — Pod tytułem „Compiègne a Berlin” zamieszcza „Krasnaja Zwiezda” artykuł, w którym czytamy m. in.: „Compiègne dnia 11 listopada 1918 roku, a Berlin 8 maja 1945 r. Do Compiègne nie przyjechali generałowie niemieccy, lecz delegacja cywilna z Erzbergerem na czele. Można było stworzyć legendę, że armii niemieckiej nikt nie jest w stanie pokonać, że kapitulują zdrajcy. Compiègne leży we Francji, stąd mit, że noga nieprzyjacielska nie mogła stanąć w Niemczech. Obecnie Berlin. Tu podpisali akt o bezwarunkowej kapitulacji generałowie z feldmarszałkiem Keitel'm na czele.

W Compiègne i później w Wersalu nie było Rosji. Wszystkie poczynania w Wersalu były dokonywane bez Rosji i wbrew Rosji. Oto istotna przyczyna niestałości systemu wersalskiego. W Berlinie Rosja jest obecna i to na pierwszym planie. Wreszcie pewien fakt o znaczeniu symbolicznym — Compiègne to mała miejscina na ziemi

francuskiej, co innego Berlin. Berlin wskazuje na rozmiary klęski niemieckiej.

MARSZAŁEK MONTGOMERY W KOPENHADZIE

LONDYN. — Wczoraj przybył do Kopenhagi marszałek Montgomery, który przyjeżdżał do Kopenhagi na dłuższą audiencję. Ludność Kopenhagi zgromadziła marszałkowi Montgomery'emu entuzjastyczne przyjęcie.

PIERWSZE POSIEDZENIE RZĄDU CZESKIEGO

PRAGA. — Po dłuższej konferencji z marsz. Koniewem odbyło się w sobotę 1-sze posiedzenie Rządu Czechosłowackiego w Pradze.

Dnia tego odbyła się również defilada wojsk czeskich, szkolonych w Rosji, które brały udział w wojnie przeciw Niemcom.

Entuzjazm ludności praskiej, która przyglądała się defiladzie nie da się opisać.

KRONIKA

Sprzęt szpitalny na cele P.C.K.

Na skutek zarządzenia Władz Centralnych, wydanego w marcu b. r. została przeprowadzona w Częstochowie i powiecie zbiórka łóżek, pościeli i bielizny dla szpitali P. K. C.

W wyniku przeprowadzonej akcji miejscowy Oddział Polskiego Czerwonego Krzyża otrzymał:

	Od dzieci szk.	Od dzieci szk.	Od mieszk. pow.
łóżek żelaznych	51,	6	34
łóżek drewnianych	—	5	69
sienników	106	9	97
koców	54	8	49
poduszek	39	9	24
jałków	5	—	4
poszewek	67	19	57
prześcieradeł	57	14	89
koszul	31	12	165
kalesonów	26	13	98
skarpet	6	2	5
reżników	104	14	158

Poza tym otrzymano 23 podglówki, 2 koszule damskie, 2 spódnice, 2 p. spodni, 4 bluzki, 3 pary pantofli rannych, 31 chustek do nosa, 4 serwetki, 4 kaftany, 2 koldry, 1 pierzynę, 23 m. płóciennych w kawałkach różnej długości (wistra, szare płótno, surówka, białe płócienniki) i pewną ilość środków opatrunkowych i leków.

Wszystkim ofiarodawcom, kierownikom szkół i dzieciom szkolnym, Narodowej Radzie Powiatowej, ob. Sobali Antoniemu w Leśniakach, gmina Rększowice, Polski Czerwony Krzyż w Częstochowie składa tą drogą serdeczne podziękowanie.

Centralne Biuro Porad Prawnych i Pisania Podań przy Zarz. Miejskim

Otwarte przy Zarządzie Miejskim w Ratuszu, pokój Nr. 2 Centralne Biuro Porad Prawnych i Biuro Pisania Podań, udziela fachowych porad prawnych w zakresie sądownictwa, spraw majątkowych i repatriacyjnych, skarbowych, administracyjnych i rehabilitacyjnych, oraz załatwia fachowo wszelkie podania do władz sądowych, Bezpieczeństwa, administracji państwowej i samorządowej. Ponadto przyjmuje tłumaczenia w języku niemieckim i rosyjskim, odpisy dokumentów i aktów hipotecznych, oraz przyjmuje przepisywanie na maszynie.

Biuro czynne codziennie w godzinach od 8 rano do godz. 16, za wyjątkiem niedziel i świąt.

Uruchomienie Pow. Szkoły Rolniczej w Lipiu i Małusach Wielkich

Podaje się do wiadomości, że w najkrótszym czasie, zostanie uruchomiona 11-miesięczna Powiatowa Szkoła Rolnicza Żeńska w Lipiu, pow. częstochowskiego oraz męska w Małusach Wielkich.

Program szkoły obejmować będzie:

- 1) Organizacja gospodarstwa z szerokim programem gospodarstwa domowego.
- 2) Ogrodnictwo.
- 3) Hodowla drobiu, trzody itd.
- 4) Roboty ręczne, krawieczyzna, trykotarstwo, tkactwo.
- 5) Pszczelnictwo, mleczarstwo, łącznie z serowarstwem.
- 6) Spółdzielczość.
- 7) Przedmioty ogólne z programem bardzo obszernym.

Nauka bezpłatna.

Szkola będzie miała internat.

Kandydatki muszą mieć ukończone lat 16 i szkołę powszechną.

Szkola w Lipiu i w Małusach Wielkich, będzie miała wśród innych za zadanie przygotować przyszłych uczniów do Gimnazjum Rolnego, które z kolei rzeczy, szkolić będzie kandydatów na instruktorów, powiatowych i rejonowych.

Wobec całkowitej przemiany życia wsi, jest rzeczą konieczną rozszerzyć jej wiedzę gospodarczą i społeczną. Nie do pomyślenia bowiem jest, by obecny stan wykształcenia naszej wiejskiej młodzieży podobał zdanom, jakie na przyszłych gospodyniach Polski Demokratycznej będą ciążyły.

Kierunek Szkoły został powierzony siłom zawodowym, które będą czuwały nad jak najdalej idącą realizacją zamierzonych prac objętych programem Ministerstwa Oświaty.

Szczegółów dotyczących warunków i czasu uruchomienia Szkoły udzieli osobiście dyrektorka Szkoły w Pow. Urzędzie Ziemi, Al. Kościuszki 2/6 w każdy wtorek i piątek do godz. 3-ej po południu.

Wobec ograniczonej ilości miejsc i tego, że Szkoła w Lipiu i Małusach Wielkich jest jedyną tego rodzaju w pow. częstochowskim, należy spieszyć się z zapisaniem, gdyż oznaczanie normy uczniów w żadnym wypadku się nie przekroczy.

Dekret o podatku wojskowym

W najbliższych dniach ukaże się dekret Rządu Tymczasowego o podatku wojskowym. Podatek ten pobierany był przez Skarb Państwa w innej formie do końca 1935 r. Obecnie wznowia się pobieranie tego podatku, jednak na odmiennych zasadach. Oparty on będzie obecnie na powszechności. Pobierany będzie od wszystkich mężczyzn w wieku od 18—55 lat, którzy nie są powołani do służby wojskowej.

Od podatku będą zwolnieni: żołnierze służby czynnej, funkcjonariusze służby bezpieczeństwa, członkowie milicji obywatelskiej i zmilitaryzowani pracownicy państwowi (kolejarze, pocztowcy).

Poza tym zwolnieni są kwatermistrzowie, obywateli

korzystający z dobroczynności publicznej, niezdolni do służby wojskowej, jeżeli nie posiadają źródeł dochodu, zakonnicy i duchowni, uczniowie szkół średnich i zawodowych, odbywający praktykę wojskową i zarejestrowani bezrobotni.

Głównym motywem ustanowienia podatku wojskowego jest założenie, że obywatele powołani do wojska ponoszą ofiarę krwi dla Ojczyzny. Inni winni złożyć Państwu daninę pieniężną.

Dekret przewiduje następujące stawki:

1) Właściciele, dzierżawcy i użytkownicy gospodarstw wiejskich: do 5 ha — 50 zł, do 10 ha — 100 zł, do 20 ha — 200 zł, ponad 20 ha — 500 zł rocznie.

2) Pracownicy fizyczni i umysłowi placą 1% od wynagrodzenia brutto.

3) Mężczyźni zajmujący się pracą fizyczną, ale nie pobierający stałego wynagrodzenia — 50 zł rocznie.

4) Uczni i artyści, literaci, publicyści itp., o ile nie posiadają stałego zatrudnienia — 100 złotych.

5) Wszyscy inni mężczyźni, a więc kupcy, rzemieślnicy itp. — 500 zł rocznie. Termin płatności podatku ustala się na dzień 1 czerwca każdego roku, z tym, że nakazy płatnicze winny być doreczone do 1 maja danego roku.

Pracownikom najemnym pracodawcy winni potrącać należny od nich podatek.

Wymiar i pobór tego podatku powierzony jest gminom wiejskim i miejskim.

Całkowity wpływ z podatku wojskowego Skarb Państwa przekazuje Komunalnemu Funduszowi Pożyczkowo-Zapomogowemu.

Komunikaty Tow. Przyjaciół Żołnierza

Towarzystwo Przyjaciół Żołnierza zawiadamia swych członków, że w poniedziałek, dnia 14 maja r. b. w lokalu Propagandy Miejskiej, gmach Ratusza, pokój Nr. 10 o godz. 16-ej odbędzie się zebranie Oddziału.

Ze względu na ważność obrad obecność wszystkich członków obowiązkowa.

Towarzystwo Przyjaciół Żołnierza przyjmuje zapisy na członków w lokalu Towarzystwa, przy II Alei 33, I piętro front.

Godziny urzędowania od 10 do 13-ej.

Stowarzyszenie Byłych Więźniów Politycznych

W dniu 11 b. m. odbyło się w lokalu przy ul. Kopernika Nr. 6, zebranie członków Stowarzyszenia Byłych Więźniów Politycznych w Częstochowie, na którym postanowiono wznowić działalność Stow. b. Więźniów Politycznych.

Zarząd Stowarzyszenia urządza w każdy czwartek od godz. 4 i pół do 7-ej po południu, w Częstochowie, przy ul. Kopernika Nr. 6, tel. 13-81.

Członkowie, którzy z tych czy innych względów nie byli na zebraniu, proszeni są o zgłoszenie swego członkostwa w dniu urzędowania Zarządu Stowarzyszenia.

Zarząd Stow. b. więźniów politycznych zwraca się do członków o składanie na ręce

Jak to było dawniej w gospodarstwach chłopskich a dzisiejsza rzeczywistość

Burżuazja dawniejszej „jedynki” i jej wierni pachołkowie spod znaku dawniejszego „Wyzwolenia” i PPS-prawicy, zaciągnęli kaptur grozy na oczy i głowy jak strusia pochowali w piasek, by nie widzieć klęski rodzimego faszystwu w Polsce... faszystwu pobitego przez robotników i chłopów, biorących czynny udział w nowych przemianach ustrojowych, społecznych i demokratycznych. Po 900-letniej niewoli chłopów w kieracie panów, biorą oni do spółki z robotnikami i pracującą inteligencją władzę w rządzi i w korpusie oficerskim w swe krzepkie dlonie.

I słusznym jest, że wieś przebudziła się z letargu, wytrwale dążąc do wyrównania różnic społecznych, choć teraz w pokoleniu młodych.

Wiadomo, że ziemia jest między chłopów dzielona, ku zadowoleniu mało i bezrolnych, ale nasuwają się refleksje, czy nie za mało otrzymali ziemi ci chłopcy, którzy pokochali szkoły rolnicze, by zdobyć wiedzę fachową, jak uprawiać ziemię, prowadzić sady, ogrody, hodować rasowych zwierząt i t. p. Jak mnie informowali sami zainteresowani agronomowie, to na 5-ciu hektarach ci, co pokochali studia rolnicze, nie będą mogli wykonać w pełni zadań, zakreślonych im przez szkoły rolnicze. Tacy rolnicy dzielni, młodzi, z dyplomikami, powinni otrzymać kilkanaście ha ziemi jakoś średniej. Bo taki „wykształcony” rolnik, jeżeli ma ziemię w szachownicę lub w kilkunastu kawałkach, nie zdrenowana, podmokła, gdzie rodzą się same mietlice i zielska zamiast zboża, nie będzie mógł wykazać na tych 5-ciu ha swoich doświadczeń, a państwo nie będzie miało korzyści z ukończenia przez niego szkoły rolniczej, czy nawet wyższych studiów rolniczych. Znam taką wieś, średnio zamożną, gdzie gospodarze posiadają ziemię w ilości 11, 13 i 15 ha, niektórzy, liczniejsi, mają po 5, 7 i 9 ha i mimo to nie mogą sobie radzić, gdyż tam przed wojną została wadliwie przeprowadzona komasacja; kiedyś, mając

Zarządu posiadanych numerów Kroniki Rewolucyjnej, fotografii i innych historycznych dokumentów z których Zarząd stworzył archiwum z walki o Niepodległość Polski i Socjalizm.

Podkreślamy, że gestapo hitlerowskie zrabowało we wrześniu 1939 r. całe archiwum Stowarzyszenia i ocalał jedynie Sztandar który starannie przechował jeden z członków Stowarzyszenia i pieczętą drugi członek, oboje należeli do Zarządu Stow. b. więźniów politycznych.

W wyniku wojny hitlerowskiej, okupacji i tyranii faszystowskiej, liczba więźniów wzrosła w setki tysięcy, które znajdą miejsce w Stowarzyszeniu, jak również więźniowie ideowi z czasów walki z caratem i okresu ś. p. „sanacji”.

Dopomagajmy P.W. i W.F. R.K.U. Częstochowa

Uprasza się obywateli, posiadających sprzęt sportowy, jak: dyski, oszczep, kule, piłki, siatki i inny sprzęt sportowy, karabinki i naboje do strzelni sportowych, oraz wszelkie regulaminy wojskowe polskie, o ofiarowanie, względnie ich wypożyczenie dla celów szkoleniowych Referatów P.W. i W. F. R.K.U. Częstochowa, III Aleja Nr. 47, pokój 5.

Nośne dyżury aptek

Od dnia 14 do 20 maja dyżurują w naszym mieście apteki:

P. Kozerskiego — II Aleja 26.

J. Rupprechta — Narutowicza 70.

Z życia kulturalnego

„Matura” po cenach niższych

Staraniem Komitetu Rodzicielskiego przy szkole powsz. SS. Smartwicińskiego P-go odbędzie się we wtorek, dnia 15 b. m. o godz. 15.30, w Teatrze Miejskim popularne przedstawienie sztuki Fodora „Matura”.

Bilety ulgowe nabywać można od godz. 14-ej w kasie Teatru.

Wpływ światła na zapach roślin

Pół wieku temu, uczony francuski Eugeniusz Mesnard w Rouen, oddał się szczegółowemu badaniu nad wpływem światła na zapach roślin. Z jego prac wynika fakt pouczający, że gorętszych krajach, kwiaty, przynajmniej w ciągu dnia, mało pachną. Drzewa, krzewy, owoce i jarzyny zawierają więcej żywicznych niż lotnych olejków. Umiarkowane strefy wydają najwięcej pachnące owoce i jarzyny, szczególnie półwsep Skandynawski ze swym łagodnym światłem i wilgotnym klimatem. Długotrwałe lecz łagodne światło długiego dnia w lecie, nadaje owocom taty dojrzewającym i korzeniom aromatyczny (np. seler zapach tak silny, jakiego na południu nie znają. — Przewaga owoców i win francuskich lub węgierskich nad wyhodowanymi na południu polega na tym samym. Klimat gorący wytwarza więcej cukru, niż aromatu w winogronach, dlatego wina południowe nie mają tak zwanego bukietu.

„Iksei”.

OD REDAKCJI

Redakcja zawiadamia, że od dnia 14 b. m. przyjmować będzie interesantów wyłącznie w godzinach od 11—13.

Próby porozumienia się z Redakcją w innych godzinach są bezcelowe.

ziemię w trzech kawałkach przy lepszym dojeździe do pola, stosowali więcej obornika i nawozów zielonych, dzisiaj, powtarzam jeszcze raz, po tej komasacji przedwojennej, mają ziemię w 7-miu i 9-ciu kawałkach. Ich ziemia to „szmaty”, o 10-ciu, 6-ciu lub 4-ch metrach szerokości, ale te „szmaty” mają długości po półtora lub więcej kilometrów.

Ziemię taką obrobić ze względu na zły do niej dojazd bardzo trudno, a na tej ziemi zasiane zielone pawozy przez tych, którzy mają mało ziemi, niszczone są przez inwentarz. A dlaczego tak jest, to mi mój rozmówca, wciowiec, wyjaśnia: Ci, co wypasają cudzą wykę, czy seradę, są tak ubodzy w ziemię, a tak bogaci w dzieci (rodzina 6 — 8 osób), że brać cudze to u nich normalna rzecz. Dawniej sprzedawali swą pracę „hrabiemu” za 80 gr. do 2 zł. dziennie, pracę od świtu do nocy „aż w krzyżach trzeszczało”. Mówili, że łachy tanie i buciory też, a choć im tam satelita hrabiego patrzył „na rączki” czy nie wzięła lub nie wzięła do fartucha lub w kieszeni tych dwóch kilogramów kartofli, „tak było” — bo być musiało. Chłop uganiał się po polu hrabiego, by zarobić na pół kilograma cukru i ówierz kilograma słoniny. Potem nie dostał jeszcze za tydzień przepracowany w twardym mozołu tych 12-tu złotych, a z kwitkiem do pana administratora chodził kilka razy. A podatki „bely jak cholera”, mówi do mnie gospodarz Musiał, ze wsi X — wiciowiec. A jeżeli „keioleś dwie morgi z parcelacji hrabiego kupiłeś, to musiałeś pościć, pasza zaciskać, a orkiestry kombatanek czy strażacką zakładać”. — Z tego wynika, że musimy twarzą zwrócić się do wsi! Nie wystarczy dbać o chłopów tylko wtedy, gdy chodzi o ich głosy przy urnie wyborczej, ale należy ich nęcić materialną rozumieć, trzeba im pomagać i silnie chcieć tego, czego oni chcą i trzeba patrzeć na ziemię chłopów — oczyma chłopów, a kochać tę ziemię nie po hrabiowsku, a po chłopsku.

S. Raf. Orion

Migawki

Z pamiętnika Jurcia, ucznia I-ej klasy

Taras już nie ma w moim pamiętniku żadnych błędów, bo Władysław mój kolega co mieszka na pierwszym podwórku chodzący do drugiej klasy on mi ten mój pamiętnik poprawia z błędów zate mu dałem jedną kanadę i trzy portugalie. Bo on także zbiera znaczki pocztowe. Całą kupę znaczków darował mi Marjanek. Ma lat 10 i chodzi w mórduże i w butach, nosi prawdziwy bagnet, pas, czapkę z ożelkiem. Bo on jest dzieckiem pułku. Bardzo zazdrościłem, że dlaczego mnie bocian tak że nie przyniósł od razu do całego pułku, a tylko do pojedynczych cywilnych rodziców a na to Romek, co sprzedaje gazety powiedział do mnie dórny jesteś, śmiej się ze faszystkich bocianów. Będzie się mósiał kochanego tatusia spytać, dlaczego mam się śmiać?

Fczoraj byłem z koch. rodzicami i koch. bapcią na przedstawieniu w teatrze i koch. tatósiovi kilka razy ktoś z gury napluł na głowę a koch. bapci rzócił na kapeluszu łupy z jaj. Koch. bapcia się obórzyła i zawołała biletera i pokazała mu łupy i spytała go się czy w porzondnym teatrze jaja mają latać po sali. Na to oby wateł bileter powiedział, że jego to nie nie opchodzi, bo do niego należy tylko parter a na balkon robi służbę jego kolega i do tamtego mósł się koch. bapcia udać że zażaleniem. Zaś ten drugi bileter spytał się koch. bapci, jakim prąwym ona może mieć do niego takie dzikie pyntysji. On ma tylko gościom kontrolować bilety a plucie i żucanie łup na parter nie należy fcale do jego obowionzków i że niech koch. bapcia będnzie zadowolona, że tylko same łupy dostała na głowę, bo ras jednę calym nie świeżym jajkiem trafili. Pszczesz nie może nikt wymagać od biletera, żeby rewidował każdego gościa i mu takie rzeczy odbierał. Taksamo nie może bileter wszystkim gościom powionzać rece, bo czym by blii brawo? A co do plucia na dół — to czysz bileter ma każdemu gościowi podstawiać spluwaczkę?! Jak w domu i w szkole kogoś nie nauczyli to bileter tym bardziej gościa nie nauczy. Koch. bapcia chciała iść jeszcze do samego dyrektora z zapytaniem gdzie tu jest kółtura i czy publiczność na parterze ma siedzieć pod parasolem ale się nie mogła spytać, bo dyrektor pszyjmuje w takich sprawach tylko rano.

Kochany wójcio Kazio wyjechał za handlem do Opola ale go tam złapali i odebrali mu firanki, poszewki, 3 ubrania, bućki i waliski, które zarobił w jednym mieszkaniu niemieckim i jeszcze stracił swuj własny plecak i za te faszystkie rzeczy dali mu 3 tygodni w wienzieniu. Koch. wójcio kazio jest bardzo obózony na te późondki słonskie bo tam są tylko sami złodzieje tam Polak Polakowi nie daje żyć i go psześluduje chociaż ma tyle niemeuw. Poczusz w takim razie rozlepiają w Czenstochowie plakaty, żeby Polacy jechali na słonsk, i narażają tylko własnych braci na straty i wienzenie... Nato koch. tatós powiedział, że koch. wójcio Kazio sam sobie jest winien, bo poco się dał złapać i na drugi ras niech będnzie mondrzejszy. Ale koch. wójcio Kazio powiedział nato, że drógi ras nie doczekają go tam złapać, bo za żadny skarby tam nie pojedzie. Swego zdrowia nie wygrał na żadnej loterii... Zaś koch. wójcio Gucio, ten co go chlopi rospacelowali z majontku, odezwał się nastempujonco: Widzicie takie są u nas teras późondki, Polak nieda drugiemu Polakowi handlować gdzie jest wolność handlu? I przes to że nie dają ludziom teras przywozić ze słonska tego taniego towaru, to u nas robi się znowu straszna drożyzna i obywatel nie będnzie się mógł niczego dokupić. Ładnych doczekaliśmy się czasów — powiedział koch. wójcio gucio i nachylił się do swego „Zabija”, bo on z tym swoim psem cały dzień rozmawia i powiada że psa 100 razy więcej woli niż faszystkich ludzi. bo tylko ten jeden pies go teras nie opuścił i jest mu wierny. Zaś jego rzondca, ekonom. szafasz, gómienny, ogrodnik z oranszerji, kuchasz i lokaje to go teraz nie chcą fcale znać i mają jeszcze do niego pyntysje, że za ich bardzo wierną służbę dla pana dziedzica chlopi im teras nie chcieli dać nic z pańskich gróntów i dlatego wójcio gucio kazał im zafszę chłopów tak krutko czynać i pendzić na 4 wiatry od palacu i wyganiać psami. I powiadają, że woleli by byli sobie nogi i rence polamać zamiast pójść do koch. w. gucio do służby, bo kto się nimi teras zaopiekuje. I jeszcze koch. w. gucio bardzo pszeklinają w obyźliwy sposób. Dlatego tesz koch. w. gucio ciongle powtarza że dziś są takie czasy że człowiek nie może się spuścić na człowieka a tylko na wiernego psa. Nato koch. tato spytał koch. ciocię Kłocię czy ona nie uważa, że gucio całkiem już zeszedł na psy i do keszty stracił rozum...

Jak on mógł to stracić czego nigdy nie miał — odezwała się koch. ciocią Kłocią.

Fszyscy goście zaczenli się śmiać zaś koch. w. Gucio zawołał: Zabij! Chodźmy do domu!

I obaj wyszli nie pożegnawszy się z nami.

J. Kowalski

Z frontu reformy rolnej

Warszawa, (Polpress). Powiat radomski pierwszy w woj. kieleckim, zakończył Reformę Rolną. Ziemia została tam podzielona, zgodnie z dekretem Rządu. Z parcelacji skorzystały wszystkie warsztaty ludności wiejskiej. Służbie folwarcznej i bezrolnym przydzielono 39 proc. parcelowanych gruntów, karłowatym i małorolnym 53 proc., parcelowanych gruntów, a chłopom średniorolnym 9 proc. parcelowanych gruntów. Na rodzinę służby folwarcznej i bezrolnej przypadło średnio reformy rolnej po 2,5 ha, na rodzinę karłowatego i małorolnego gospodarza po 1, 6 ha, wreszcie na rodzinę średniorolnego chłopca po 1,2 ha.

Ratujemy książki i biblioteki

Ruiny Warszawy stojące na widoku wszystkich zdobyły sobie smutny rozgłos w całym świecie. Ich ogrom nie poraził nas jednak, nie obezwładnił. Nowe życie czepia się resztek domów, odbudowa stolicy podjęta.

Zniszczenia i straty w dziedzinie książek i bibliotek są trudniej widoczne. Znajdą je i doceniają na razie tylko fachowcy i koła zainteresowane. Tymczasem spustoszenie jest tu olbrzymie i to w całym kraju. Zarówno wskutek działań wojennych jak zwłaszcza w wyniku świadomego, metodycznego niszczenia wszelkich księgozbiorów przez Niemców podczas okupacji. Dziś mało dzieł pozabawiona jest całkowicie podręczników szkolnych, przestały istnieć biblioteki powszechne obsługujące szerokie masy czytelników na wsi i miastach, z bibliotek naukowych pozostało zaledwie kilka, a i te są zdeorganizowane, z przetrzebionymi i okaleczonymi zbiorami. Podobny los spotkał księgarnie i księgozbiory prywatne.

Książka, szczególnie polska, stała się rzadkością, nie wiadomo, gdzie jej szukać, jak i czym zaspokoić potrzeby czytelnictwa szkoły nauki. Wszak na wytworzenie nowych wydawnictw trzeba będzie czekać dłuższy czas, niewiele można też spodziewać się uzyskać od Niemców czy to tytułem zwrotu zbiorów wywiezionych, czy też zastąpienie stosownym ekwiwalentem zbiorów zniszczonych. Nie wszystkie bowiem dadzą się odtworzyć lub zastąpić. Pozostaje jedynie — ratowanie zachowanych książek i bibliotek i uspołecznienie ich, to jest udostępnienie czytelnictwu publicznemu. To stanowi nakaz chwili obecnej, który nas wszystkich obowiązuje. Powołane do tego władze państwowe i samorządowe muszą znaleźć zrozumienie i jaknajdalej posunięte współdziałanie ze strony całego społeczeństwa. Akcja ratowania i odbudowy księgozbiorów publicznych musi się opierać na ludziach terenu. „tutejszych“ zarówno dawnych pracowników bibliotecznych i oświatowych działaczach, jak na oko licznych mieszkańców w ogóle. Oni wiedzą najlepiej o bibliotekach i książkach w danej miejscowości, mają też najbliższy i najłatwiejszy dostęp do swoich współobywateli, gdy chodzi o skłonienie ich do oddania na cele nowej organizacji czytelnictwa posiadanych książek czy to pochodzących z bibliotek, czy też swoich własnych. Oni też najlepiej wytłumaczą im, że chodzi tu równocześnie o własny interes oddających, skoro przyczyniają się w ten sposób do odbudowy bibliotek, które w przyszłości będą im służyć. Książki nauczycieli, miejscowi działacze społeczni, a w szczególności uspołeczniona starsza młodzież mają tu widoczne pole pracy. Stosowane pisemne pełnomocnictwa, wydane przez właściwe władze, powinny tym „ratownikom“ torować dostęp do rozproszonych i ukrytych książek, umożliwić zaopiekowanie się lokalnym, urządzeniem i zbiorami zachowanymi, dać możliwość bezpiecznego pomieszczenia książek odzyskanych lub otrzymanych dla celów akcji.

Idzie o książki, które ocalały czy to w danym lokalu bibliotecznym, czy w innych pomieszczeniach i kryjówkach, czy wreszcie wśród ludzi. Te ostatnie mogły być bądź dawniej wypożyczone, bądź zabrane

z biblioteki w celu ochrony ich przed zniszczeniem lub grabieżą, albo wreszcie, niestety, przywłaszczone bezprawnie wskutek pozostawiania księgozbioru bez dozoru lub w związku z wyrzuceniem przez okupantów książek z bibliotek.

Pamiętajmy, że mamy tu do czynienia z dobrem społecznym, które musi powrócić do prawowitych właścicieli lub do powołanych do tego instytucji, pod opiekę i nadzór właściwych władz i organów państwowych lub samorządowych. Nie poddanie się temu uwłaszcza czei obywatelskiej, zasługuje na napiętnowanie i jest karygodne.

Niech więc wszyscy, którzy przechowują u siebie jakiegokolwiek książki biblioteczne, zwrócą się niezwłocznie macierzystym bibliotekom, a gdyby te wskutek wojny przestały chwilowo istnieć, złożyć je u wójta, w szkole lub w Inspektoracie Szkolnym. Niech każdy, kto wie o takich książkach znajdujących się w rękach obcych, stara się do tego samego nakłonić te osoby, w razie zaś natrafienia na opór z ich strony, niech zawiadomi o tym powyższe instytucje lub władze.

Nie wolno też kupować, ani sprzedawać książek pochodzących z publicznych bibliotek, można je zazwyczaj poznać po pieczętkach, jakimi są zaopatrzone. I takie książki, napotkane w handlu, należy niezwłocznie zgłosić najbliższej władzy szkolnej.

Zwrot książek bibliotecznych — to kategoryczny nakaz wszystkich obowiązujących. Nie mniej można oczekiwać, że sami właściciele księgozbiorów odpowiedzą pozytywnie na apel, by książkę uspołecznili jak najszybciej udostępnić i że oddadzą na służbę czytelnictwa jeżeli już nie całe

swoje biblioteki, to przynajmniej wybór nadających się do tego celu książek. Niech książki nie stoją na półkach tylko dla dekoracji pokoju, nieużywane, martwe, lecz niech idą do rąk ludzi, którzy ich potrzebują, a własnymi środkami zdobyć nie mogą. Przytoczony aktualny w obecnym czasie przykład — na mocy reformy rolnej podlegają likwidacji dwory. W wielu z nich znajdują się księgozbiory, których właściciel nie może lub nie chce zatrzymać, a które dla obdzielonych ziemią z parcelacji obywateli nie przedstawiają wartości. Tym księgozbiorem grozi więc zaniechanie, zniszczenie, a w najlepszym razie skazanie na bezużyteczność. Tymczasem oddanie ich na cele akcji bibliotecznej wartość ich nie tylko utrwali, ale jeszcze wielokrotnie, gdyż udostępni je liczny rzeszom korzystających.

Wszystkie powyższymi sposobami uratowane i ofiarowane książki, to cegiełki do odbudowy publicznych bibliotek, siecią których pokryje się z biegiem czasu cały kraj. Wówczas możliwe będzie wprowadzenie i tu zasad demokratycznych, by każdy bez różnicy stanu obywatel mógł dostać każdą książkę, jakiej pragnie i potrzebuje. Dostarczyć mu ją biblioteka samorządowa danej gminy bądź ze zbiorów własnych bądź drogą wypożyczenia z innej biblioteki należącej do ogólnokrajowej sieci bibliotecznej.

Sprawa sama w sobie jak również korzyści z własnego jej załatwienia wpływające dla ogółu obywateli są chyba jasne i realne. Wzięcie jak najwyższego udziału w jej przeprowadzeniu leży w interesie wszystkich.

A więc — wszyscy do ratowania zachowanych jeszcze książek i bibliotek.

Wiadomości z kraju

Taryfa plac w przemyśle

Warszawa, (Polpress). W całym kraju toczy się obecnie akcja zawierania umów zbiorowych według jednolitej taryfy plac. W całym szeregu przemysłów i ośrodków przemysłowych jednolite stawki zostały już wprowadzone zarządzeniem Ministerstwa Przemysłu.

Ministerstwo Przemysłu stoi na stanowisku, że te jednolite stawki obowiązują na terenie całej Rzeczypospolitej Polskiej. Oczywiście, w niektórych okręgach najpóźniej oswobodzonych nie dało się jeszcze wprowadzić w życie tej zasady. Jest to jednak tylko kwestia dni, aby i tam jednolite stawki plac robotników i pracowników umysłowych znalazły zastosowanie.

Ministerstwo Przemysłu przykłada dużą wagę do jak najszybszego zawierania umów zbiorowych i liczy w tym względzie na wydatną współpracę związków zawodowych.

Sądownictwo polskie na północnym Pomorzu

Warszawa, (Polpress). Sądy polskie w Gdyni wznawiają działalność.

Lokal sądowy w Gdyni odzyskał już swój normalny wygląd. Usunięto znajdujący się w przedsiłku mur ze strzelnicy, uprzątnięto gruz i trupy koni, uszczelniono podwórzu. Personel sądowy rekrutujący się przeważnie z dawnych pracowników polskich, przystąpił do porządkowania i segregowania akt.

Niestety, nie wszyscy sędziownicy gdyńscy doczekali chwili wyzwolenia. Aresztowany wywieziony

było dosłownie nikogo. Plac cmentarny zalega również licznie zgromadzona publiczność. Młodzież szkolna i organizacje ustawiły się w czworobok, w ramach którego stanęła kompania honorowa Wojska Polskiego.

Przy ołtarzu polowym J. E. ks. biskup Kacmarek celebrował Mszę żałobną, podczas której kazanie wygłosił ks. kan. Sobalkowski.

Po skończonej Mszy św. przemawiali przedstawiciele Władz, Wojska Polskiego i organizacji. — „Naszim największym pragnieniem jest, aby ta mogła nieznanego męczennika była ostatnim grobem Polaka, który poniósł śmierć ze zbrodniczej ręki“, powiedział jeden z mówców, wyrażając równocześnie pośpiech dla skrytobójczych zamachów ze strony rodzimej reakcji.

Przy dźwiękach pieśni: „W mogile ciemnej“ złożono trumnę ze zwłokami do grobu. Huk salw honorowej obwieścił miastu, że nieznanemu bohaterowi spoczął w grobie z należnym mu szacunkiem i honorem. Pamięć jego i tysięcy innych żyć będzie wiecznie w sercach rodaków.

Otwarcie świetlicy w zakładach przemysłowych „Granat“

(Pt.) W ramach obchodu 1-szo Majowego nastąpiło otwarcie świetlicy w zakładach „Granat“. W udekorowanej sali zgromadziła się liczna publiczność miejska oraz zastęp pracowników fabryki. Kierowniczką świetlicy Polutówna wygłosiła referat na temat: „1-szy Maj, święto państwowe“. Po przemówieniach kierown. zakładów i członka Rady Zakładowej, zabrała głos kierowniczką wydz. polit. wych. ob. Machajkova, podkreślając wagę świetlicy w wychowaniu nowego pełnowartościowego obywatela. Na cz. artystyczną złożyły się utwory muzyczne w wykonaniu ork. Urz. Inf. i Prop., oraz recytacji utworów okolicznościowych w wyk. ob. Suszyńskiego.

i prawdopodobnie zamordowany przez okupanta został prezes Sądu Okręgowego w Gdyni, — Czarlinski. Podobny los spotkał prokuratora Sądu Okręgowego.

Min. Sprawiedliwości delegowało już do Gdyni nowego prezesa Sądu Okręgowego i nowego prokuratora, powierzając im organizację sądownictwa polskiego na tym terenie. Zaznaczyć należy, że za czasów okupacji nie było w Gdyni Sądu Okręgowego. W wielkim nowoczesnym gmachu sądowym mieścił się jedynie Sąd Grodzki, Urząd Katastralny i szkoła dla sekretarzy sądowych.

Jednocześnie Min. Sprawiedliwości przystępuje do organizowania sądownictwa na terenie Gdańska. W tym celu delegowano już do Gdańska kilku polskich sędziów, którzy rozpoczęli pracę.

Jadłospis

Są pojęcia nierozłączne, wiążące się tak z pewnym przedmiotem, że nie można ich sobie wyobrazić osobno. Pata bez Patachona, Flipa bez Flapa, niesławnej pamięci granatowego policjanta bez gumowej palki, a Sławoja-Składkowskiego bez sławijki z wyrżniętym w drzwiach sercem otoczonej pomalowanym na zielono płotem.

Okupanta zaś pamiętamy w życiu codziennym przede wszystkim z systemu kartkowego. Kartki na wszystko. Od pasty do butów do płaszcza, od kostki bulionowej do margaryny. „Kartensystem“ to właściwie Niemcy. Póki utrzymywał się system kartkowy bez zgrzytów — wiedzieliśmy, że polska maszyna zniszczenia niestety nadal funkcjonuje.

Ostatnio gazety doniosły, że system kartkowy na niezajętych jeszcze terenach Niemiec załamał się zupełnie. Zamiast niego wprowadzono system zawiązywania mieszkańców przez władze lokalne, co dzisiaj można kupić na rynku i co zjeść w restauracji. Ponieważ takie restauracyjne menu wygląda na pewno bardzo ubogę, więc pozwolimy sobie urozmaicić je nieco i polecamy niemieckim władzom lokalnym, o ile do tego czasu nie zdążyła poddać się telefonicznie, wprowadzenie poniższego do swych komunikatów:

Jadłospis: sznycel po wiedeńsku i śniadanie po wiedeńsku — zostały raz na zawsze wykreślone z jadłospisu, bigos oraz groch z kapustą — czyli sytnica wewnątrz Rzeszy — codziennie, zimne nóżki oraz „kopytka“ — ale tylko t. zw. „wyciągnięte“ wielu byłych dostojników niemieckich — przy dotychczasowym tempie egzekucji za dezercję — mniej więcej co drugi dzień, zrazów napoleońskich — nie ma, zostały skonsumowane przez Hitlera i jego generałów podczas odwrotu z Moskwy i Stalingradu, makaron i włoska kapusta — potrawy nieaktualne po kapitulacji Włoch, nawarzone piwo — do wypicia przez członków armii hitlerowskiej.

Natomiast o każdej porze dnia i nocy jest:

Czernina, Roastbeef po angielsku oraz bitki — przyrządzone z niemców na wszystkich frontach przez międzynarodowy zespół kucharzy na czele z Armią Czerwoną.

W. L. Brudziński.

Wiec publiczny w Starachowicach

(Bg) W dniu 22 go ub. w sali kina „AS“ w Starachowicach odbył się wiec publiczny, przy udziale ponad 1000 osób. Na wiecu tym przemawiali przedstawiciele P. P. R. i P. P. S. Przedstawiciele Str. Ludowego ze względu na akcję siewną i związaną z nią pracą w wiecu udziału nie wzięli.

Prelegenci wiecu w swych przemówieniach, podkreślili obecny stosunek Polski do Rosji Sowieckiej i narodów słowiańskich, doniosłość przemian politycznych i gospodarczych w chwili obecnej, jak również doniosłość przymierza narodów słowiańskich.

Jak zużytkować gruz do odbudowy stolicy
Warszawa, (Polpress) BOS ogłosił konkurs powszechny na pomysły wykorzystania gruzu jako surowca do produkcji materiałów przydatnych do odbudowy stolicy.

Za najlepsze projekty będą przyznane następujące nagrody: I nagroda — zł. 20.000, II-ga — 15.000, III-cia 10.000 oraz 3 projekty zostaną zakupione po 3.000 — każdy.

Nadto dla 3-ch najoryginalniejszych tego rodzaju prac przewiduje się rozdzielenie kwoty zł. 10.000 jako premie.

Termin nadsyłania prac ustala się na godzinę 12-tą 15-go czerwca rb. w Dziale Normalizacji Wydział Architektury.

Informacji w sprawie konkursu udziela sekretarz konkursu arch. Z. Kleyff, BOS, ul. Chocimska 33 II-gie p. godz. 9-12

OGŁOSZENIA URZĘDOWE

OGŁOSZENIE

Zarząd Miejski w Częstochowie ogłasza utratę dowodów osobistych, następujących osób zamieszkałych w Częstochowie:

- 1) Piórkowski Bogusław, ur. 1.6.1914, zam. Rynek Wieluński 29;
- 2) Piórkowska Wanda, ur. 24.12.1917, zam. Rynek Wieluński 29;
- 3) Nabiałek Jan, ur. 3.3.1927, zam. Pułaskiego 41;
- 4) Szymoniak Józefa, ur. 19.12.1899, zam. Limanowskiego 47;
- 5) Hess Zbigniew, ur. 9.4.1922, zam. św. Barbary 2;
- 6) Olszński Wacław, ur. 25.1.1917, zam. Pocha 72;
- 7) Jędrzejewski Bolesław, ur. 20.2.1914, zam. Woźdickiego 85;
- 8) Sniogocka Zofia, ur. 15.10.1902, zam. Dąbrowskiego 13;
- 9) Kralkowska Maria, ur. 12.9.1911, Narutowicza 3;
- 10) Szymonik Teofil, ur. 25.1.1917, zam. Prosta 44;
- 11) Nykowski Stanisław, ur. 24.4.1910, zam. Rynek Wieluński 44;
- 12) Jędrzejewski Bolesław, ur. 28.2.1914, zam. Woźdickiego 85;
- 13) Oracki Stanisław, ur. 20.4.1892, zam. Aleja Wolności 33;
- 14) de Ville Stefania, ur. 2.9.1916, zam. Berka Joselewicza 1;
- 15) Matuszczek Czesław, ur. 17.4.1916, zam. Wysockiego 46;
- 16) Piskorska Kasylda, ur. 17.4.1897, zam. Warszawska 41;
- 17) Deleśkiewicz Stanisława, ur. 16.12.1921, zam. Limanowskiego 92;
- 18) Skrowońska-Luczyńska Aleksandra, ur. 9.2.1890, zam. Aleja N. M. Panny 61;
- 19) Krejczy Józef, ur. 15.8.1885, zam. Warszawska 1;
- 20) Dabek Zofia, ur. 2.4.1900, zam. Rynek Narutowicza 7;
- 21) Biela Jagolina, ur. 7.3.1910, zam. Aleja Najświę. Maryi Panny 61;
- 22) Krawczuk Józef, ur. 17.10.1884, zam. Dąbkowskiego 35;
- 23) Skirmuntt Aleksander, ur. 9.8.1917, zam. Senatorska 8;
- 24) Nowakowska Helena, ur. 31.12.1914, zam. Piłsudskiego 23;
- 25) Siemińska Zofia, ur. 2.3.1926, zam. Al. Najświę. Maryi Panny 79.

OBWIESZCZENIE.

Na podstawie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27.V.1927 r. (Dz. Ust. E. P. Nr 3 z dn. 18.I.1933 r.)

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych zawiadamia wszystkich właścicieli budowli, podlegających przymusowi ubezpieczenia od ognia i ubezpieczonych w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych, że termin płatności I-jej raty należności za ubezpieczenie budowli przypada w czasie

od 1 kwietnia do 30 kwietnia, w roku 1945 wyjątkowo od 1 maja do 31 maja 1945 r. wobec czego zwraca się do niezwłocznego uregulowania należności.

Odnosi się to również do opłacenia składki za przymusowe ubezpieczenie od ognia ruchomości rolnych i składka ta pobierana będzie w-g rejestrów wspólnych (jednocześnie ze składką budynkową).

W obliczeniu należności za 1945 uwzględniona została podwyżka sum szacunkowych, zatwierdzona przez Ministerstwo Skarbu (Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń) dekretem z dnia 22 lutego 1945 r. Jak również wykreślenie z przymusowego ubezpieczenia wszystkich nieruchomości dworskich, podlegających reformie rolnej.

Przypomina się ponadto, że tym właścicielom budowli, którzy zalegają z opłatą dwóch lub więcej półrocznych rat składek — Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych — w razie wypadku pożaru uprawniony jest przypadać odszkodowanie pogorzelowe zmniejszone o czwartą część, a przy tym odnowić jednorazowej wypłaty odszkodowania i należności wypłaci trzech ratach w okresie 13 miesięcy od daty zawiadomienia o szkodzić zamiast w ciągu 1 miesiąca.

Niezapłacone więc w terminie składki narazi zalegającego na stracie części należnego mu odszkodowania pogorzelowego i na zwłokę w wypłacie odszkodowania. A Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń Wzajemnych utrudnia szybkie przechodzenie z pomocą poszkodowanym wskutek pożaru.

Nadmieniamy, że w razie niewpłacenia składki w wyznaczonym terminie pobierane będą ustawowe odsetki za zwłokę.

Celem zatem uniknięcia znacznych kosztów przy regulowaniu zalegających składek w drodze egzekucji, jako też z uwagi na to, że składki ogniowe przeznaczone są na wypłatę odszkodowań, należy niezwłocznie wpłacić przypadającą składkę ogniową.

Na wpłacone należności za przymusowe ubezpieczenie od ognia pobierający składkę (Zarząd gminy lub miasta albo upoważniony do tego poborca) obowiązany jest wystawić na druku P. Z. U. W. odpowiednio pokwitowanie opatrzone datą, podpisem i właściwą pieczęcią.

Nadmieniamy, że wzwania imienne do poszczególnych ubezpieczonych rozsyłane nie będą.

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych.

Kwiecień 1945 r.

OGŁOSZENIE O REJESTRACJI

W dniach 16 i 17 maja rb. w lokalu Państwowego Przedsiębiorstwa Transportowego Oddział w Częstochowie, przy ul. św. Kazimierza Nr 1, odbędzie się wydawanie i zamiana praw jazdy, jak również dalsza rejestracja pojazdów mechanicznych, dotychczas nieprzejrejestrowanych.

Państwowe Przedsiębiorstwo Transportowe Oddział Częstochowa.

Kronika Kielecka

Otwarcie świetlicy i odsłonięcie sztandaru P.P.R.

(Pt.) Przed paru dniami w lokalu własnym P. P. R. w Kielcach przy ul. Sienkiewicza, odbyło się uroczyste otwarcie świetlicy i odsłonięcie sztandaru P. P. R. Słowo wstępne o znaczeniu sztandaru wygłosił tow. Porabaniec sekr. P. P. R. Następnie przemawiali: ob. wojewoda mjr. Wiślicki, mjr. Wierszynin, ob. Urbanowicz oraz przedstawiciele partii. W części artystycznej zaprodukowała się orkiestra „Społem“ i chór Z. Z. K.

Wy różniła się melodeklamacja tow. Rybkowej p. t. „Polska“ oraz deklamacja tow. Pieczabowej.

Pogrzeb ofiar hitlerowskiego bestialstwa

(Pt.) W ubiegły tydzień odbył się w Kielcach cały szereg uroczystości pogrzebowych po dokonaniu ekshumacji zwłok pomordowanych przez okupantów Sednem tych uroczystości była wielka manifestacja żałobna przy pogrzebie „Niezanego Męczennika“. W piątek, dn. 27-go IV 1945 r., w udekorowanej na ten cel prowizorycznej kaplicy, w gmachu ratusza została uroczystość wystawiona na widok publiczny trumna ze zwłokami „Niezanego Męczennika“, obok której stanęła warta honorowa.

W sobotę, dnia 28 ub. m. rano cały rynek kielecki zaległy liczne szeregi organizacji i delegacji. Po uczczeniu zwłok i odprawieniu należnych ceremonii, zorganizowany został kondukt pogrzebowy, który wyruszył na cmentarz. Niezliczone szeregi współuczestników utworzyły niekończący się pochód, w którym nie brak

Odpow. za redakcję: Z. Fabisiak.

Wydawnictwo i Redakcja „Głosu Narodu“, III Aleja 52. Tel. 2245 i 2249.

Sekretariat Redakcji załatwia interesantów w godzinach od 13—18. — Redakcja rękopisów nie zwraca.

Wydawca: Wojewódzki Urząd Informacji i Propagandy.